

Delphine de Vigan

Recunoștință

Traducere din limba franceză
de Cristina Jinga

POLIROM
2020

Într-o cameră impersonală, Michka stă în fața unui birou pe care se văd teancuri de dosare. În partea cealaltă, marea fotoliu de piele neagră e gol.

Fredonează parcă pentru a se liniști.

*Bielul soldat vine înapoi de la război,
Cătinel, cătinel.*

*Bielul soldat vine înapoi de la război,
Cătinel, cătinel.*

*Prost echipat, în zdrențe-mbrăcat,
C-un picior în bocanc și celalt desculțat,
Cătinel, cătinel.*

*Se duce s-o găsească pe hangiță,
Cătinel, cătinel.*

*Se duce s-o găsească pe hangiță,
Cătinel, cătinel.*

*„Aduceți vin alb din cel bun,
Pe care soldatul să-l bea în drum!”
Cătinel, cătinel.*

O femeie cu înfățișare severă intră în încăpere. Aduce un dosar uriaș pe care-l lasă să cadă brutal pe masă. Se uită la Michka fără vreun zâmbet. Are unghii uriașe, date cu ojă închisă la culoare. Se aşază pe fotoliu și i se adresează cu răceală:

— Vreți să vă prezentați, doamnă Seld?

Michka e brusc foarte intimidată.

— Ei bine... Mă numesc Michèle Seld, dar mi se spune Michka.

— Foarte bine. Căsătorită?

— Nu.

— Copii?

— Nu.

Directoarea lasă tăcerea să se aștearnă. Așteaptă detalii.

— Eu... Am călătorit mult pentru munca mea. Făceam reportaje fotografice pentru reviste. Și, mai târziu, am lucrat la un magazin cultural, în calitate de corectoare. Reciteam articolele. Nu-mi scăpa nimic: literele gresite, greselile de sintaxă, de conjugare, repetițiile...

Directoarea o întrerupe:

— Din ce motiv doriți să părăsiți locul actual?

Michka nu înțelege întrebarea. Nu-și poate ascunde sclipirea de panică din privire. Se uită în jur după cineva care să-i sară în ajutor, dar e singură în fața acestei femei care bate nerăbdătoare cu degetele în masă, pentru că ea întârzie să-i răspundă. Pe tăblia din melamină, unghiile directoarei scot un soi de scrâșnute surde.

— De fapt... trebuie să vă mărturisesc că m-am pensionat de mult.

Femeia rânjește indescifrabil. Apoi oftează os-tentativ.

— O să vă pun altfel întrebarea, doamnă Seld. Ce v-a stârnit interesul pentru stabilimentul nostru?

— Poate c-am greșit camera, mă rog... biroul... Nu știam că trebuie să trec prin asta, vreau să spun că trebuie să fac asta.

Directoarea nu-și mai ascunde exasperarea.

— Doamnă Seld, tocmai susțineți un interviu de recrutare pentru a obține un loc într-un Ehpad¹. (Pe măsură ce vorbește, vocea îi devine tot mai

1. Acronym pentru Établissement d'hébergement pour personnes âgées dépendantes – Centru de găzduire pentru persoanele în vîrstă dependente (n.t.).

tăioasă.) Trebuie să ne arătați ce aveți dumneavoastră mai bun, căci primim nenumărate candidaturi, mai e nevoie să vă reamintesc?

— Nu, nu... sigur, înțeleg. Dar n-am pregătit nimic, nu știam că trebuie să trec printr-un interviu de recrutare.

Femeia se ambalează.

— Dar, mă rog, ce credeați, doamnă Seld? Că noi primim aici pe oricine și oricum? Visați! Nu există locuri pentru toată lumea, știți foarte bine! Nu există locuri! Așa e peste tot! Orice-ați face, trebuie să treceți prin niște teste, interviuri, concursuri, examene, probe, competiții, interogatorii! Trebuie să vă dovediți angajamentul, implicarea, motivația, hotărârea! La școală, la locul de muncă, la universitate, pretutindeni, doamnă Seld, da, pretutindeni, pretutindeni, pretutindeni, noi trebuie să triem, să selecționăm, să alegem! N-avem cum altfel. Trebuie să cernem grâul de pleavă chiar și în Ehpad! Așa e mersul lumii, nu fac eu regulile, dar eu sunt cea care le aplică!

Michka pare impresionată.

— Vreți să spuneți că trebuie să fac dovada capacităților.

- Categoric: care sunt punctele dumneavoastră tari, care e cea mai mare slăbiciune a dumneavoastră, care sunt axele dumneavoastră de ameliorare, care e marja dumneavoastră de progres, indicele dumneavoastră de perfecționare?
- Sunt o femeie bătrână, știți.
- Exact asta e problema, doamnă Seld.
- Adevărul e că... nu mai pot locui acasă. Mi-e frică... Pierd lucruri... Mă tem că situația o să se agraveze.

Femeia oftează încă o dată. Ostentativ.

- Nu-mi ușurați sarcina. Știți că să dansați?
- Da, puțin.
- Arătați-mi.

Michka se ridică. Mai întâi, șovăitoare, se îndepărtează de birou. Apoi începe să danseze, cu gesturi de fetiță. Se învârte în loc, cu brațele arcuite deasupra capului. Se ridică pe vârfuri, e grațioasă. Încetul cu încetul, corpul îi devine mlădios, se lasă prinsă în joc și dansează din ce în ce mai bine, gesturile i se relaxează, zâmbește.

Acum arată ca o Tânără, mișcările îi sunt precise și controlate. E radioasă.

Femeia notează ceva în dosarul ei. Apoi, fără vreun cuvânt, se ridică și părăsește încăperea.

Michka rămâne singură în mijlocul unui cerc de lumină și continuă să danseze pentru sine.

Apoi intră în umbră și dispare.

Visele și le povestea de mai multe ori. Existau mai multe variante. Fie pentru că amintirea se clarifica treptat, fie pentru că adăuga unele detaliu pe care le considera mai frapante, astfel încât noi – noi, care veneam și plecam după plac, care ne aflam în deplină posesie a mijloacelor noastre – să putem cuprinde cu mintea sentimentul de groază ce o copleșea.